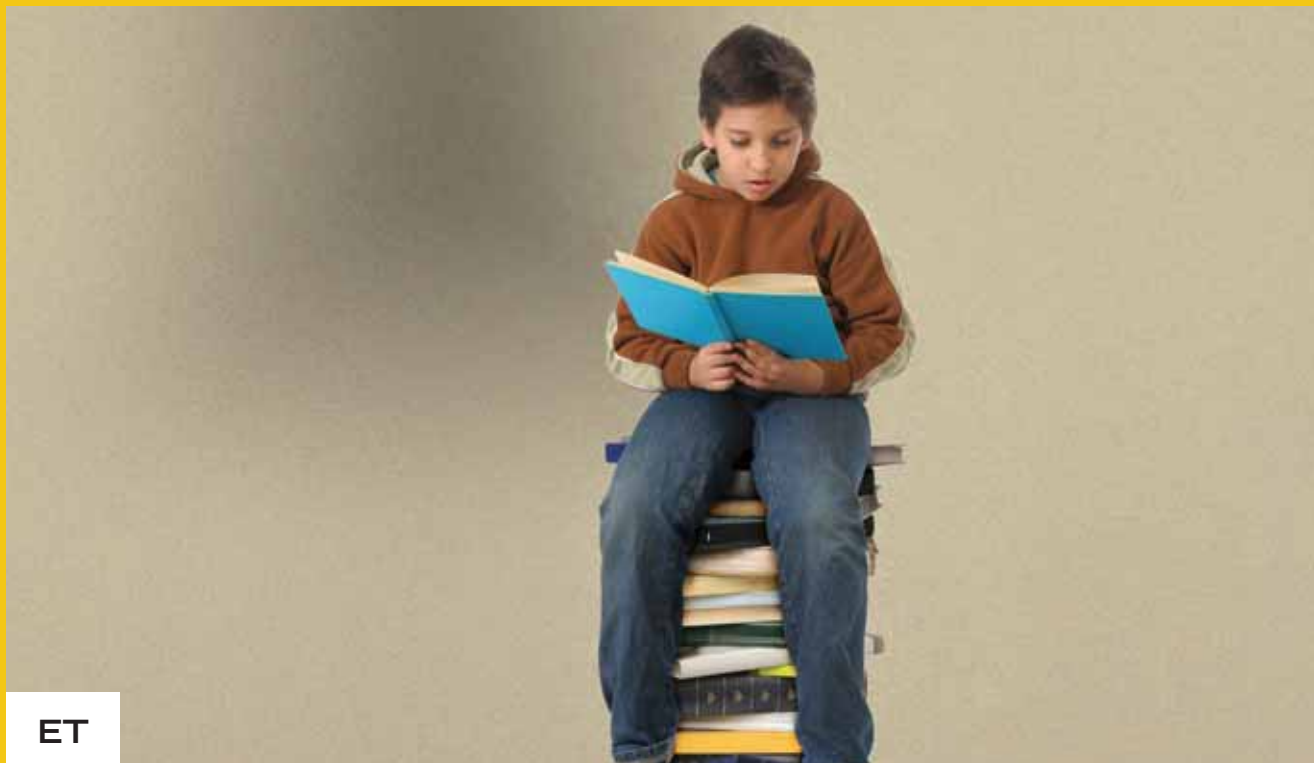


SISEPOLIITIKA PEADIREKTORAAT
POLIITIKAOSAKOND **B**
STRUKTUURI- JA ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA

PRAKTILINE JUHEND



ET



**„Europe Direct” on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele**

**Tasuta infotelefon (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Teatud juhtudel ei võimalda mobiilsideoperaatorid helistamist
00800 numbritele või on need kõned tasulised.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate Internetist „Europa” serverist (<http://europa.eu>).

Kataloogimisandmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 978-92-823-2744-9

Doi: 10.2861/34824

Printed in Belgium

TÕRUKITUD VALGELE KLOORIVABALE PAPERILE



SISEPOLIITIKA PEADIREKTORAAT
POLIITIKAOSAKOND **B**
STRUKTUURI- JA ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA

PRAKTILINE JUHEND

Kultuur ja haridus

AUTOR

Gonçalo Macedo, poliitikaosakond B: struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika, Euroopa Parlament

DOKUMENT AVALDATAKSE JÄRGMISTES KEELTES

Originaal: EN

Tõlked: kõik Euroopa Ühenduse ametlikud keeled

FOTOD

Shutterstock, iStockphoto, Euroopa Parlament

VÄLJAANDJA

Poliitikaosakonnaga ühenduse saamiseks või selle igakuise uudiskirja tellimiseks kirjutage aadressil poldep-cohesion@europarl.europa.eu.

Käsikiri valmis 2009. aasta aprillis.

Brüssel, © Euroopa Parlament, 2009

VASTUTUSE VÄLISTAMINE

Käesolevas dokumendis väljendatud arvamuste eest vastutab täielikult autor ja need võivad erineda Euroopa Parlamendi ametlikust seisukohast.

Levitamine ja tõlkimine mittetulunduslikul eesmärgil on lubatud, kui allikas on märgitud ning väljaandjale on sellest eelnevalt teatatud ja talle saadetakse koopia.

■ EESSÕNA	7
■ TAUST.....	9
■ EUROOPA PARLAMENDI TÖÖ ÕIGUSLIK ALUS.....	13
■ EUROOPA PARLAMENDI TÖÖ 6. AMETIAJAL	25
■ PILGUHEIT PARLAMENDIAMETIAJALE 2009–2014	37
■ POLIITIKAOSAKOND.....	43
■ TÄIENDAVAT LUGEMIST.....	45
■ KASULIKUD FAKTID JA ARVUD	47
■ MUUDTEABEALLIKAD.....	53





Ainus, mis mind õppimisel segab, on mu haridus.

Albert Einstein

Nagu põld, mis ei ole harimata viljakas, nii ei tooda ka meie mõistus ilma vaimutoitu saamata väärtuslikku vilja.

Seneca





Lugupeetud parlamendiliige

Tahaksin kasutada võimalust, et tervitada teid Euroopa Parlamendis ja anda teile teavet parlamendisese eksperdiarvamuse saamise võimaluste kohta. Parlamendi tõhus töö sõltub erialasest objektiivsest ja ajakohasest kvaliteetteabest. Selleks on loodud viis teadustegevuse eest vastutavat üksust ehk poliitikaosakonda. Osakondade töö hõlmab kõiki Euroopa Parlamendi pädevusvaldkondi. Osakonnad koostavad kvaliteetseid sõltumatuid uuringuid, mida viivad läbi sise- ja välisekspertid.

Poliitikaosakond B (struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika) vastutab viie poliitikavaldkonna eest: põllumajandus ja maaelu areng, kultuur ja haridus, kalandus, regionaalareng ning transport ja turism. Osakond teeb mitmekesisist tööd, koostades näiteks keeruliste õigusloomega seotud küsimuste põhjalikke analüüse, andes lühikest taustateavet või korraldades isegi mõttekodasid, kuhu kutsutakse eksperte ettekandeid tegema. Töö eesmärk on toetada parlamendiorganite tegevust, aidates näiteks otseselt kaasa konkreetse parlamendikomisjoni õigusloomega seotud tööle või jagades taustateavet parlamendiliikmete delegatsioonide visiitideks. Kõik poliitikaosakonna B (struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika) koostatud dokumendid avaldatakse Euroopa Parlamendi veebilehel ning on kõigile parlamendiliikmetele ja üldsusele kättesaadavad, välja arvatud mõned konfidentsiaalsed dokumendid.

Käesolevas väljaandes leiате teavet parlamendi viimase ametiaja jooksul kultuuri- ja hariduskomisjoni pädevusalas toimunud peamiste poliitiliste arengute kohta. Vaatame ka, millised arengud võivad toimuda lähitulevikus.

Lõpetuseks tutvustatakse poliitikaosakonna B pakutavaid ja teile kättesaadavaid sise- ja välisekspertide arvamuse saamise võimalusi.

Head lugemist!

Ismael Olivares Martinez
Direktor

*Direktoraat B: struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika
Euroopa Liidu sisepoliitika peadirektoraat*



Käesolevas juhendis keskendutakse Euroopa Parlamendi kultuuri- ja hariduskomisjoni vastutusalale, nagu on sätestatud parlamendi kodukorra VI lisas¹. Lühidalt kuuluvad vastutusalasse järgmised valdkonnad:

- kultuuripoliitika;
- hariduspoliitika ja elukestev õpe;
- mitmekeelsus;
- audiovisuaalpoliitika;
- noorsoopoliitika;
- spordipoliitika;
- kommunikatsioonipoliitika;
- koostöö kolmandate riikide ja asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega eespool nimetatud valdkondades.

Järgmises osas räägime nimetatud poliitikavaldkondade õiguslikust alusest ja neile omastest joontest.

¹ Vt Euroopa Parlamendi kodukorra VI lisa.

Sissejuhatuseks tasub mainida, et:

1) Riikide valitsustel on enamjaolt ikka veel kõige olulisem roll poliitika sõnastamisel ja rakendamisel. Euroopa Liidu (EL) ülesanne on tavaliselt valitsuste tegevuse toetamine ja tihedama ühenduseülese koostöö ergutamine. Eelkõige kultuuri- ja haridusvaldkonnas välistab EÜ asutamisleping selgesõnaliselt ühtlustamise, näiteks koolide õppekavade sisu puhul (vt artikkel 149).

2) Ajaloolisest aspektist vaadatuna omandas ühendus eespool mainitud valdkondades konkreetsed volitused alles üsna hiljuti – enamasti alles 1990. aastatel. Vastavad programmid käivitati enamjaolt 1980. aastate teisel poolel või 1990. aastatel.

3) Liikmesriikidega võrreldes on ELi kulutused kõnealustes valdkondades veel üpris tagasihoidlikud, kuigi kulutuste mõju võib olla märkimisväärne.

4) ELi mõju nimetatud valdkondadele väljendub peamiselt erinevate mitmeaastaste programmide kaudu. Mõju on seega sageli eelarveline. Mõnel juhul on EL võtnud endale poliitika ulatusliku kooskõlastamise ülesande avatud koordineerimise meetodi abil ja teinud muid samalaadseid algatusi, näiteks kehtestanud võrdlustasemed. Avatud koordineerimise meetod tähendab valitsustevahelist koostööd ja ideede vahetamist ühiselt kokkulepitud eesmärkide saavutamiseks. Kui kõrvale jätta mõned erandid, nagu audiovisuaalsektor, ei võta EL nimetatud valdkondades vastu kuigi palju siduvaid õigusakte.

5) Nagu käesolevast juhendist loodetavasti selgub, on ühenduse suurim panus enamikku nimetatud valdkondadesse olnud kontaktide edendamine eri riikide elanike vahel ning koostöös riikide valitsustega ka välismaal õppimise, õpetamise või kunstnikuna töötamise lihtsamaks muutmise.

6) Kultuurikomisjoni tööd mõjutab tihti ühenduse tegevus valdkondades, kus ühenduse volitused on suuremad: näiteks rahvusvaheline kaubandus ja õigus töötada kõikjal ELis (töötajate vaba liikumine).





HARIDUS-, KULTUURI-, NOORSOO- JA AUDIOVISUAALPOLIITIKA

Rooma leping sisaldas üksnes üldist viidet haridusele ja kultuurile artiklis 3, milles on seni-
ajani sätestatud, et liidu tegevus hõlmab „panust kvaliteetse hariduse ja kutseõppe ning liik-
mesriikide kultuuri õitsengu saavutamisse“.

1993. aasta Maastrichti lepinguga lisati ühenduse õiguskorda praegused artiklid 149 (hari-
dus, noorsugu), 150 (kutseõpe) ja 151 (kultuur). Nende artiklitega muudeti lepingu ebamää-
rane sõnastus konkreetsemaks ja, mis samuti oluline, täpsustati, milliseid õigusakte EÜ võib
rakendada oma eesmärkide saavutamiseks (vt allpool).

Hariduse valdkonnas on artiklis 149 sätestatud eesmärgiks aidata „kaasa kvaliteetse hariduse
arendamisele“, soodustades koostööd liikmesriikide vahel ning vajaduse korral toetades ja
täiendades nende tegevust. Artiklis 149 piiritletakse selgelt ühenduse tegevust, kuna see
peab täiel määral respekteerima „liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja haridussüsteemide
korralduse eest ning nende kultuurilist ja keelelist mitmekesisust“.

Kuidas siis peaks EL haridusvaldkonnas toimima? Nimelt nii:

BOX 1

EÜ asutamislepingu artikli 149 lõige 2

- Arendama Euroopa-möödet hariduses, iseäranis liikmesriikide keelte õpetamise ja levitamise kaudu.
- Ergutama õppijate ja õpetajate liikuvust, aidates kaasa diplomite ja õpiaja akadeemilisele tunnustamisele.
- Soodustama haridusasutustevahelist koostööd.
- Tõhustama informatsiooni ja kogemuste vahetamist liikmesriikide haridussüsteemide jaoks ühistes küsimustes.
- Ergutama kaugõppe arengut.

Mis puutub õigusaktidesse, siis on artiklis 149 sätestatud, et ühendus võib nimetatud valdkondades kaasotsustamismenetlust kasutades võtta stimuleerivaid meetmeid – välja arvatud ühtlustamine. Olemas on kaks põhiinstrumenti: i) õiguslikult siduv otsus, näiteks uue vahetusprogrammi koostamiseks, ja ii) soovitus liikmesriikidele, näiteks selleks, et püüda vähendada takistusi välismaal õppimisel või väljaõppel.

Et pilt oleks täielik, peab mainima, et artiklis 150 antakse ühendusele kutseõppe valdkonnas samasugused volitused. Euroopa Parlamendis tegeleb kutseõppega seonduvate küsimustega tavaliselt tööhõive- ja sotsiaalkomisjon. Elukestva õppe idee arendamisega aga on piir hariduse ja kutseõppe vahel viimastel aastatel muutunud hägusemaks ning tegelikkuses teevad kultuuri- ja hariduskomisjon ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjon selles valdkonnas tihedat koostööd.

Noorsoopoliitika valdkonnas on ühenduse eesmärk peamiselt noorte ja noorsootöötajate vahetuse soodustamine ning kontaktide edendamine noorsooküsimustega tegelevate valitsusväliste organisatsioonide vahel.

Kultuurivaldkonnas on lepingus sätestatud instrumendid sarnased eespool nimetatutele. Erinevalt haridusest aga on siin kaasotsustamismenetluseks vajalik nõukogu ühehäälsus – see on veel üks ettevaatusabinõu ELi võimaliku ja ülemäärase sekku- mise vastu riikliku suveräänsuse jaoks nii olulisse valdkonda.

Taas on asutamislepingus hoolikalt piiritletud ühenduse tegevuse ulatus, kusjuures deklareeritakse, et ühendus „aitab kaasa liikmesriikide kultuuri õitsengule, ühtlasi respektoides nende rahvuslikku ja regionaalset mitmekesisust ning samal ajal rõhutades ühist kultuuripärandit“. Lepingus rõhutatakse, et ühenduse roll peaks olema pigem toetav kui algatav.

ELi poliitika kohta kultuurivaldkonnas on asutamislepingus öeldud järgmist:

BOX 2

EÜ asutamislepingu artikli 151 lõige 2

Ühendus toetab ja täiendab riikide poliitikaid järgmistes küsimustes:

- Euroopa rahvaste kultuuri ja ajaloo alaste teadmiste parandamine ja levitamine;
- üleeuroopalise tähtsusega kultuuripärandi säilitamine ja kaitsmine;
- mitteäriline kultuurivahetus;
- kunsti- ja kirjanduslooming, kaasa arvatud audiovisuaalne sektor;
- koostöö edendamine kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Artikli 151 lõikes 4 rõhutatakse ka, et ühendus peab teistes poliitikavaldkondades tegutsedes võtma arvesse erinevaid kultuuriaspekte, iseäranis vajadust „respektoida ja edendada oma kultuuride mitmekesisust“. See säte on oluline, sest ELi teiste valdkondade poliitika mõjutab ka kultuurisektorit. Kaks näidet: komisjoni siseturu peadirektoraat vastutab autoriõiguse seaduse eest, samal ajal kui konkurentsi peadirektoraat kohaldab riigiabi eeskirju kinosektorile antavate toetuste suhtes. Euroopa Parlamendis juhtub sageli, et nimetatud valdkondades on juhtiv roll mõnel teisel komisjonil kui kultuuri- ja hariduskomisjon. Viimastel aastatel on väidetud, et EL peaks artikli 151 lõiget 4 rangemalt kohaldama ja pöörama enam tähelepanu mõjule, mida teised poliitikavaldkonnad kultuurile avaldavad.

Peamine õigusakt, millega kultuuri- ja hariduskomisjon audiovisuaalvaldkonnas tegeleb – piirideta televisiooni direktiiv (vt allpool) –, tugineb asutamislepingu artikli 47 lõikele 2 ja artiklile 55, mis käsitlevad vastavalt asutamishabadust ja teenuste osutamist. Meedia 2007 programm tugineb artiklitele 150 ja 157 (tööstuspoliitika).



SPORT

Praegu ei käsitleta üheski aluslepingute artiklis sporti eraldi (Lissaboni lepingu muudatusi vt allpool) ja seega ei ole olemas konkreetset õiguslikku alust ELi spordipoliitikale. Paljud asutamislepingu artiklid avaldavad aga mõju spordi majanduslikele aspektidele ehk teisisõnu professionaalsele spordile. Euroopa Kohtu tõlgendus töötajate vaba liikumist käsitlevatest aluslepingute eeskirjadest, eriti näiteks tuntuks saanud Bosmani kohtuasjas, on avaldanud kaugemaleulatuvat mõju professionaalsele jalgpallile ja teistele meeskonnaaladele. Nice'i lepinguga püüti tasakaalustada ELi mõju professionaalsele spordile, lisades sellele spordi eriomaduste deklaratsiooni, milles tunnustatakse spordi olulist ühiskondlikku, harivat ja kultuurifunktsiooni. Praegu kohaldatakse aga ELi eeskirju suures osas ikka spordi kui majandustegevuse suhtes, pöörates vähe tähelepanu muudele aspektidele.

KOMMUNIKATSIOON

Aluslepingud ei sisalda konkreetset õiguslikku alust ELi kommunikatsioonipoliitika jaoks. Küll aga ollakse arvamusel, et liit peab oma poliitikat selgitama ja selle üle arutlema. Teisisõnu tuleneb kommunikatsioonivajadus iseenesest teistest tegevustest. Vajadus teabevahetuse järele on loomulikult üha suurenenud ELi-vastaste tunnete kasvu tõttu viimastel aastatel. Kuna asutamislepingus ei ole sätestatud konkreetset õiguslikku alust, tegelevad kolm põhiinstitutsiooni (nõukogu, komisjon ja parlament) praegu ühise ELi kommunikatsioonipoliitika koostamisega 2008. aasta oktoobris allkirjastatud ühisdeklaratsiooni abil.



MITMEKEELSUS

Kultuuri- ja hariduskomisjoni ülesannete määratlemisel ei nimeta parlamendi kodukord mitmekeelsust kui sellist, kuid selles öeldakse, et Euroopa Parlament peab kaitsma kultuurilist ja keelelist mitmekesisust. Nagu me aga eespool nägime, mainitakse asutamislepingu artiklis 149 hariduspoliitika juures keeleõpet.

Mitmekeelsus ei ole üheselt mõistetav termin, sest sellel on kaks tähendust. Ühest küljest kirjeldab see praktilist vajadust õpetada inimestele keeli, selleks et edendada suhtlust ja öitsengut ELis. Teisest küljest rõhutab see kultuurilisi ja inimõigusi, näiteks inimese õigust väljendada end oma emakeeles. Ja lõpuks võib see viidata ka ELi institutsioonide sisemisele keelepraktikale. Euroopa mitmekeelsuse voliniku ametissemääramine 2007. aasta jaanuaris aitas kaasa mitmekeelsuse kui eraldiseisva poliitikavaldkonna loomisele. Viimastel aastatel on komisjon rõhutanud mitmekeelsuse kui Lissaboni strateegia osa tähtsust ELi majandusliku konkurentsivõime tugevdamisel. V poslední době Komise spíše zdůrazňuje význam mnohojazyčnosti jako součást Lisabonské strategie s cílem posílit konkurenceschopnost EU.

PÕHIÕIGUSTE HARTA

Üks peamisi Lissaboni lepingu muudatusi on asjaolu, et sellega muudetakse põhiõiguste harta siduvaks ², kuigi harta täisteksti ei lisatud tegelikult lepingusse. Paljud harta sätted puudutavad kultuuri- ja hariduskomisjoni kohustusi:



² Lissaboni lepinguga muudetak Euroopa Liidu lepingu artikli 6 sõnastust, sätestades, et harta juriidiline jõud on aluslepingutega samaväärne.

haridus: hartas sätestatakse, et „igapähele on õigus haridusele ning õigus saada kutse- ja täiendõpet“ (artikkel 14);

kultuur ja keel: „kunsti- ja teadusuuringuid ei piirata“ (artikkel 13) ja „liit austab kultuurilist, usulist ja keelelist mitmekesisust“ (artikkel 22);

audiovisuaalsektor, kommunikatsioon: „massiteabevahendite vabadust ja mitmekesisust austatakse“ ja „igapähele on õigus sõnavabadusele“ (mõlemad artikkel 11);

noorsugu: hartas keelatakse laste töö ja öeldakse, et noori tuleb kaitsta majandusliku eksploatimise ja „töö eest, mis võiks kahjustada nende ohutust, tervist või (...) arengut või takistada hariduse omandamist“ (artikkel 32).

Need sätted ei anna tõenäoliselt ELi kodanikele märkimisväärsed uusi õigusi. Euroopa Kohus tagab juba liikmesriikide põhiseaduslikus korras sätestatud põhiõiguste kaitse ja ELi lepingu artiklis 6 on sätestatud, et ühendus peab austama Euroopa Nõukogu inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud õigusi. Sellele vaatamata on harta poliitiliselt oluline, kuna see esindab liidu püüet koostada omaenda õiguste nimekirja.



EELARVE

ELi mitmeaastane finantsraamistik, mis hõlmab seitsme aasta pikkuse perioodi eelarvet aastateks 2007–2013 (kaasa arvatud), on kokku umbes 975 miljardit eurot. See summa moodustab umbes 1% ELi rahvamajanduse kogutulust (RKT).

Nagu selgub järgmisel leheküljel toodud tabelist, mis näitab mitmeaastase eelarve struktuuri, moodustavad põllumajandus / maaelu areng ja regionaalpoliitika (ühtekuuluvus) ikka veel lõviosa ELi eelarvest (vastavalt rubriigid 2 ja 1b).

Hariduse ja kultuuri valdkonna põhiprogrammidele kuulub umbkaudu 10,17 miljardit eurot, mis moodustab veidi enam kui 1% mitmeaastasest finantsraamistikust³.

Elukestva õppe programmi, mis on suurim programm, mille eest kultuuri- ja hariduskomisjon vastutab, rahastatakse rubriigist 1a, aga teisi (näiteks „Aktiivsed noored“, „Kultuur 2007“, „Meedia 2007“, „Kodanike Euroopa“) rahastatakse rubriigist 3b. Programmi Erasmus Mundus rahastatakse osaliselt rubriigist 4, kuna see on seotud ELi välispoliitikaga.

TABEL 1

ELi finantsraamistiku struktuur aastatel 2007–2013

Pearubriik ja alarubriigid	Osakaal kogukulutustest
1. Jätkusuutlik kasv	44,2%
1a. Konkurentsivõime majanduskasvu jätkühõive tagamiseks	8,6%
1b. Ühtekuuluvus majanduskasvu jätkühõive tagamiseks	35,6%
2. Loodusvarade kaitse ja majandamine	43,0%
3. Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus	1,2%
3a. Vabadus, turvalisus ja õigus	0,8%
3b. Kodakondsus	0,5%
4. EL kui ülemaailmne partner	5,7%
5. Halduskulud	5,8%

Allikas: kohandatud Euroopa Liidu teabelehtedelt (Euroopa Parlament).

³ Tegemist on autori enda prognoosiga, mida võib käsitleda umbkaudse juhisenä.

KULTUURIKOMISJONI PANUS IGA-AASTASESSE EELARVEMENETLUSSE

Mitmeaastane finantsraamistik on oma olemuselt poliitiline kokkulepe kahe eelarvepädeva institutsiooni – parlamendi ja nõukogu – vahel. Tegelikud kulutused kehtestatakse aga igal aastal eelarvemenetluse teel. Selle eest vastutab eelarvekomisjon, aga – nagu kõik teised komisjonidki – annab kultuuri- ja hariduskomisjon iga aasta septembris menetlusse oma panuse ja koostab arvamuse, milles väljendab oma seisukohti tema vastutusalasse kuuluvate eelarvevaldkondade osas. Arvamus koosneb i) avaldusest komisjoni poliitiliste prioriteetide kohta ja ii) nõukogu poolt juulis vastu võetud eelarveprojekti muudatustepanekutest. Iga eelarverida koosneb arvudest ja vastavatest märkustest: muuta on võimalik kumbagi eraldi või mõlemaid.

Üldiselt peab kõigi eelarvepunktide rakendamist põhjendama põhiõigusaktis (s.o määrus, direktiiv või otsus). Mitmeaastased kultuuri-, meedia- ja haridusprogrammid on otsused ja sisaldavad seega selgeid eelarvelisi viiteid.

Arvestades, et suurimad võimalikud eelarved mitmesugustes rubriikides kinnitatakse seitsmeks aastaks ning et eraldi seisvate programmide mitmeaastased eelarved on osa neid asutavast seadusest, on kultuurikomisjonil iga-aastases eelarvemenetluses väga vähe manööverdamisruumi. Kultuuri- ja hariduskomisjon ja parlament tervikuna kasutavad suures määral oma eelarvepädevust, et nõuda uut ettevalmistavat tegevust või teha mõned kohandused teatavate poliitika- valdkondade eelarves. Näiteks ametiajal 2004–2009 kasutas Euroopa Parlament oma eelarvepädevust ettevalmistavaks tegevuseks, mille tulemusel valmib nüüd uus programm „Media Mundus“. Samuti toetas Euroopa Parlament ettevalmistusi spordi valdkonnas, millest Lissaboni lepingu jõustumisel võib välja kasvada täisprogramm.

MIDA LISSABONI LEPING MUUDAKS?

Kui Lissaboni leping peaks jõustuma, seisneks selle peamine mõju kultuurikomisjoni tööle selles, et spordist saaks selgesõnaliselt ELi pädevusvaldkond, ehkki täiendav valdkond:

BOX 3

Lissaboni lepingu sporti käsitlev artikkel

- Kehtiva artikli 149 muudetud versioon sätestaks: „Liit panustab Euroopa spordiküsimuste edendamisse, võttes arvesse selle eripära, vabatahtlikkusel põhinevaid struktuure ning selle sotsiaalset ja kasvatuslikku funktsiooni.”
- Spordipoliitika eesmärkideks oleks 1) edendada spordivõistluste ausust ja avatust ning sporditöö eest vastutavate asutuste omavahelist koostööd ja 2) kaitsta sportlaste, iseäranis noorte sportlaste füüsilist ja vaimset puutumast.

Spordipoliitikas rakendatavad instrumendid oleksid samad, mis kehtivas artiklis 149 teiste poliitikavaldkondade puhul (vt eespool).

BOX 4

Muud Lissaboni lepingu muudatused

- Noorsoopoliitika: EL omandab spetsiaalse pädevuse ergutamaks „noori osalema Euroopa demokraatias”.
- Kultuur: ühehäälsuse asemel kvalifitseeritud häälteenamus nõukogus, mida kohaldatakse kaasotsustamismenetluse suhtes.
- Üldiselt tugevdaks kaasotsustamismenetluse rakendamine teatud valdkondades siiani väga nõrka Euroopa Parlamendi pädevust ELi kaubanduspoliitikas.

Lõpetuseks: Lissaboni lepingu jõustumine muudaks ka iga-aastast eelarvemenetlust. Eelarve praeguse kahe lugemise asemel oleks siis vaid üks lugemine.

AVATUD KOORDINEERIMISE MEETOD

Lissaboni strateegiaga 2000. aastal kasutusele võetud avatud koordineerimise meetod on poliitiline instrument, mida kasutatakse valdkondades, kus õigusaktid ei ole kohased probleemidega tegelemiseks ja/või liikmesriigid soovivad lihtsalt poliitika küsimuses ELi tasandil lõdvemat koostööd. Tavaliselt kasutatakse seda valdkondades, kus poliitika määravad ühenduse asemel suures osas liikmesriigid.

Tegelikkuses hõlmab see ideede ja teabe vahetamist riigiasutuste vahel, kes on leppinud kokku koostöös ühiste eesmärkide saavutamiseks. Valitsused hindavad üksteist (vastastikune eksperdihinnang), komisjon soodustab heade tavade vahetamist ja teeb edusammudest regulaarselt ülevaateid. Avatud koordineerimise meetodit kohaldatakse praegu hariduse ja kutseõppe, noorsoopoliitika ja kultuuri valdkonnas.

Kuna see ei ole seotud õigusloomega, ei ole parlamendil avatud koordineerimise meetodi suhtes ametlikku pädevust (seda ei ole ka Euroopa Kohtul). Euroopa Parlament saab oma seisukoha siiski teatavaks teha, võttes vastu õigusloomega mitteseotud raporteid, esitades komisjonile kirjalikke küsimusi ja küsitledes kõnealuste küsimuste eest vastutavaid volinikke tavapärasel komisjonide koosolekutel.







EUROOPA PARLAMENDI TÖÖ 6. AMETIAJAL

PROGRAMMID

Kuuenda ametiaja (2004–2009) esimesel poolel oli Euroopa Parlamendi peamiseks ülesandeks juhtida õigusaktide vastuvõtmist kaasotsustamismenetluse alusel, et 2007. aasta jaanuaris saaks jõustuda ühenduse programmide uus põlvkond.

2005. aasta detsembris toimunud Brüsseli Euroopa Ülemkogul aga otsustasid ELi juhid oluliselt kärpida komisjoni 2007–2013 raameelarve ettepanekut. Liidu üldised rahalised vahendid käimasolevaks seitsme aasta pikkuseks ajavahemikuks seati umbkaudu 864 miljardile eurole algselt pakutud 929 miljardi euro asemel. Kultuuri ja hariduse valdkonnas, nagu ka mujal, võitles parlament selle eest, et oleks võimalik säilitada või suurendada eraldiseisvatele programmidele kavandatud eelarvet, kuid seda tegevust ei saanud eriline edu. Lõplikud summad on toodud järgmises tabelis:

TABEL 2**Põhiprogrammid ja nende eelarved ajavahemikus 2007–2013**

Programmi nimi	Eelarve (miljonites eurodes)
Elukestev õpe	6 970
Erasmus Mundus	930 (suunav, vaid aastateks 2009–2013)
Aktiivsed noored	885
Meedia 2007	755
Kultuur 2007	400
Kodanike Euroopa	215
Media Mundus	15 (suunav, vaid aastateks 2011–2013)

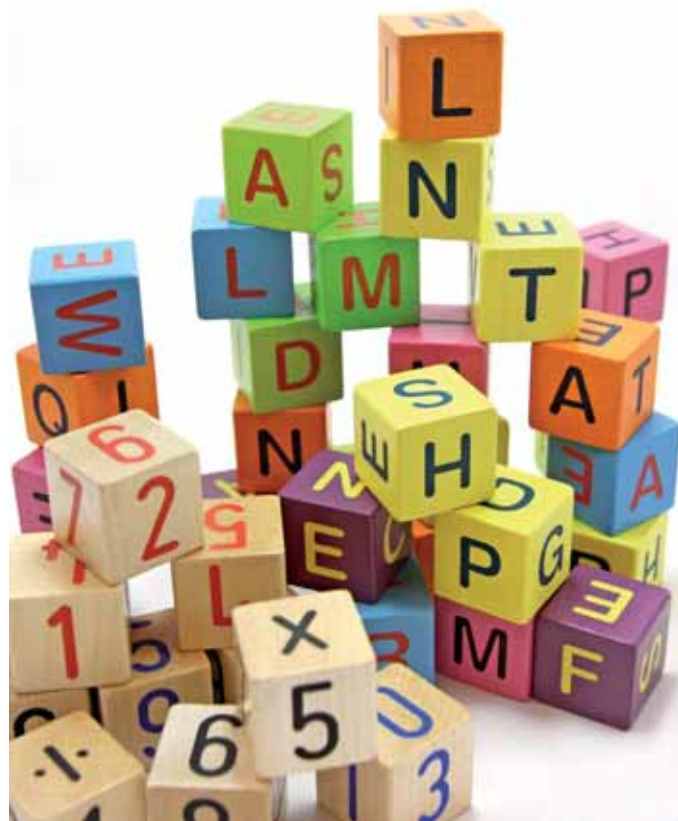
Allikas: Euroopa Komisjon.

Uutest programmidest suurim oli uus **integreeritud elukestva õppe programm**, mis hõlmas nelja programmi, mis eelnevalt olid moodustanud osa Socratese programmist: need on Comenius (kooliharidus); Erasmus (kõrgharidus ja koolitus); Leonardo da Vinci (kutseharidus ja koolitus) ja Grundtvig (täiskasvanute koolitus). Nimetatutest suurim on Erasmus, moodustades umbkaudu 40% elukestva õppe programmi kulutustest.

Õigusloomealases töös õnnestus parlamendil suurendada igakuist Erasmuse stipendiumi. Jaanuaris 2007 tõusis see 50 euro võrra, 200 euroni kuus. Euroopa Parlament püüdis Comeniuse allprogrammi raames suurendada ka naaberriikidevahelist piiriülest koostööd, luues Comeniuse piirkondlikke partnerlusi.

Programmi **Aktiivsed noored** osas soovisid parlamendiliikmed suurendada noorte osalust ELi noorsoopoliitikat ja teisi poliitilisi küsimusi käsitlevates aruteludes. Nende tegevuse tulemusena rahastati programmist Euroopa noortenädalat. Nädalat korraldatakse umbes iga 18 kuu järel ja see hõlmab kohtumiste ja arutelude korraldamist Brüsselis ja liikmesriikides tuhandete noorte osavõtul. Praegu on see osa struktureeritud dialoogist ELi institutsioonide ja noorte esindajate vahel.

Programm **Meedia 2007** on veel üks ELi oluline samm kino-sektori konkurentsivõime ja Euroopa filmide levitamise edendamiseks siseturul. Viimastel aastatel on programmi abil rahastatud paljusid kõrgelt hinnatud Euroopa filme (näiteks „Slumdog Millionaire“). Meediaprogrammist rahastatud filme näeb sageli nt Cannes'i filmifestivali ametlikus kavas.



Parlamendi arvates ei pööratud komisjoni algse ettepanekus programmi **Kultuur 2007** kohta piisavalt tähelepanu Euroopa kultuuripärandile, nagu on nõutud asutamislepingu artiklis 151. Menetluse käigus nõudis Euroopa Parlament seega, et programmis rõhutataks rohkem kultuuripärandit: seda kajastab Euroopa kultuuripärandi märgise idee (vt allpool).



Euroopa Parlament on alati toetanud otsese piiriülese inimestevahelise suhtluse edendamist. Erasmuse ja Comeniuse programmid just seda teevadki. Seetõttu ei ole kellelegi üllatuseks, et Euroopa Parlament toetas igati **Kodanike Euroopa** programmi, mille eesmärk on suhtluse suurendamine sõpruslinnade rahastamise ja muu eri rahvuste esindajaid liitva tegevuse abil.

2008. aastal kiitis parlament heaks programmi **Erasmus Mundus** pikendamise aastani 2013. Programmi eesmärk on Euroopa kõrghariduse tutvustamine, pakkudes kolmandatest riikidest pärit õpilastele rahalist tuge magistri- või doktorikraadi omandamiseks ELi ülikoolides. Euroopa Parlament püüdis programmi tööd tõhustada, avaldades survet riikide valitsustele, et need lihtsustaksid programmis osalejatele viisade väljastamist. Samuti kutsus Euroopa Parlament üles muutma programmi geograafiliselt ulatuslikumaks.

Parlamendil on praegu käsil uue, programmist „Meedia 2007“ inspireeritud programmi **Media Mundus** (2011–2013) kinnitamine. See programm peaks suurendama ELi audiovisuaaltööstuse konkurentsivõimet maailmas, kusjuures rahastatakse mitteliikmesriikidega läbiviidavaid ühisprojekte, näiteks koolituse, turustamise ja levitamise alal.

HARIDUS

Ei ole juhus, et elukestva õppe programmi rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku rubriigist 1a („Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks“). Viimastel aastatel on ühenduse tegevus hariduse ja koolituse valdkonnas rõhutanud haridussüsteemide moderniseerimise vajadust osana Lissaboni strateegiast, mis kuulutati välja 2000. aasta Euroopa Ülemkogul, eesmärgiga muuta Euroopa majandus konkurentsivõimelisemaks. Elukestva õppe idee on ELi püüdluste keskmes. Elukestev õpe tähendab õppimisvõimaluste tagamist erinevas vanuses ja erinevate võimetega inimestele ning barjääride kaotamist ametliku ja mitteametliku õppe vahel.



ÕIGUSLOOMEALANE TÖÖ

EL on viimase kümne aasta jooksul piiriülese õppe, nii ülikooli- kui ka kutseõppe, samuti tööjõu liikuvuse edendamiseks välja töötanud mitmeid ideid. Näiteks pandi alus Euroopa ainepunktide ülekandesüsteemile, mis jaotab kursused akadeemilisteks punktideks ja õpitulemusteks, lihtsustades sel moel õpilaste jaoks kursuste vahetamist ning kõrgkoolide jaoks üksteise programmide võrdlemist ja tunnustamist.

Ametiajal 2004–2009 ja samas vaimus kinnitas parlament ühenduse soovitusel kvalifikatsioonide võrdlemiseks, mida tuntakse Europassi nime all. See koosneb viiest standarditud formaadis dokumendist, mille hulka kuuluvad CV ja liikuvuse pass (milles on kirjas välismaal haridusele või koolitusele kulutatud aeg). Parlament nõudis, et liikuvuse passi lisataks ka mitteametlikud oskused, näiteks võime suhelda erineva kultuuritaustaga inimestega.

Komisjoni poolt 2005. aastal avalikustatud ettepanekuga püüti määratleda kõigi ELi kodanike jaoks olulisi põhioskusi, mida saaks liikmesriikides kasutada lähtekohana. Kõnealune soovitus elukestva õppe põhioskuste kohta määratleb kaheksa erinevat oskust, mis ulatuvad konkreetsematest, nagu inimese võime suhelda oma emakeeles ja võõrkeeltes, laiemateni, näiteks õppima õppimine ja kultuurialane teadlikkus ja väljendumine. Ettepaneku puhul soovitas Euroopa Parlament tungivalt võtta arvesse ebasoodsamas olukorras olevate inimeste vajadusi.

2008. aastal võttis EL kasutusele süsteemi, mis lihtsustab eri riikides väljastatud kvalifikatsioonide võrdlemist. See võimaldab näiteks tööandjal võrrelda eri riikidest pärit tööle kandideerijate kvalifikatsioone ning seda ühise standardi, Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku alusel. Praktiline töö käib ja liikmesriikidel on 2010. aastani aega riiklike kvalifikatsioonide sidumiseks Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga. Euroopa Parlamendis oli tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning kultuuri- ja hariduskomisjoni ühiseks ülesandeks uue soovitusheakäitmine 2007. aastal.

Veel üks oluline algatus, mille käigus kultuuri- ja hariduskomisjon teise komisjoniga koostööd tegi ⁴, oli Euroopa Tehnoloogiainstituudi (EIT) asutamine. EITi eesmärk on teadusuuringute meeskondade ja äritegevuse koondamine innovatsiooni edendamiseks. Euroopa Parlament kiitis heaks EITi asutamise, kuid soovis olla kindel, et uus asutus ei kattuks teadusuuringute valdkonnas olemasolevate ELi struktuuridega ega kahjustaks neid.

ÕIGUSLOOMEGA MITTESEOTUD TÖÖ

Omaalgatuslikel raportitel põhinevate resolutsioonide vastuvõtmisega saab parlament võtta seisukoha küsimustes, mida ei hõlma uued õigusloomealased ettepanekud, või isegi komisjoni tegevuse või ELi päevakorra arutamise osas. Siin on üheks näiteks 2008. aasta Bologna protsessi raport, mis võeti vastu 2008. aastal ja milles kutsuti üles aitama rohkem kaasa õpilaste liikuvuse edendamisele pärast 2010. aastat. Bologna protsess kui 46 riiki hõlmav valitsustevaheline algatus,

mille eesmärk on luua Euroopa kõrghariduse piirkond, oleks pidanud õpilaste liikuvust soodustama juba kohe pärast selle käivitamist 1999. aastal. Seepärast võeti Euroopas kasutusele standardne kolmetasemeline ülikoolihariduse struktuur (bakalaureus, magister ja doktor). Parlamendi raportis juhiti aga tähelepanu asjaolule, et ikka veel eksisteerivad liikuvust tõkestavad tegurid.

Detsembris 2008 tegi parlament teatavaks oma seisukohad ühenduse hariduse ja koolituse valdkonna eesmärkide rakendamise küsimuses ⁵, nagu on sätestatud töökavas „Haridus ja koolitus 2010“. Euroopa Parlamendi raportis juhiti tähelepanu asjaolule, et teatud õppevaldkondades on naised jätkuvalt tunduvalt vähem esindatud, ning ergutati astuma samme selle olukorra parandamiseks.

4 Sel konkreetsel juhul tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoniga.

5 Vt Euroopa Liidu õigusaktide andmebaasi OEIL fail töökava „Haridus ja koolitus 2010“ käsitleva omaalgatusliku raporti kohta.

ELI ÜHISED EESMÄRGID HARIDUSE JA KOOLITUSE VALDKONNAS

2003. aastal esitas Euroopa Ülemkogu Lissaboni strateegia kontekstis mitu haridus- ja koolitussüsteemi käsitlevat ühist ELi eesmärki, mis tuleb täita aastaks 2010 ja mis on järgmised:

BOX 5

ELi HARIDUS- JA KOOLITUSALASED EESMÄRGID

- **Kooli pooleli jätjad:** vähendada 10%-ni kooli pooleli jätvate noorte keskmist osakaalu.
- **Matemaatika, teaduse ja tehnoloogia lõpetajad:** suurendada vähemalt 15% võrra nimetatud erialade lõpetajate koguarvu, vähendades samaaegselt sugudevahelist ebavõrdsust.
- **Keskharidus:** tagada, et vähemalt 85% 22-aastastest on omandanud keskhariduse.
- **Vähene lugemisoskus:** 2000. aastaga võrreldes vähendada vähemalt 20% võrra 15-aastaste osakaalu vähese lugemisoskusega inimeste hulgas.
- **Elukestev õpe:** tagada, et vähemalt 12,5% täiskasvanud tööealisest elanikkonnast (vanuserühm 25–64 aastat) osaleks elukestvas õppes.

Seda, kuidas liikmesriigid nimetatud eesmärkide saavutamiseks toime tulevad, saab näha tabelist 5 allpool.

AUDIOVISUAALPOLIITIKA

Õigusloomealane töö

Detsembris 2005 tegi komisjon ettepaneku vaadata läbi internetiturul televisiooni suhtes kohaldatavad eeskirjad, mis on sätestatud piirideta televisiooni direktiivis. Nagu teised, oli ka parlament eelnevalt rõhutanud kõnealuste eeskirjade ajakohastamise vajadust, sest tehnoloogilise lähenemise ajastul muutuvad tavapärased piirid telekommunikatsiooni ja ringhäälingu vahel üha ähmasemaks. Näiteks võib telekommunikatsiooniteenuseid pakkuv ettevõtte telekanalit tarbijale edastada interneti teel. Euroopa Parlament kinnitas novembris 2007 uued eeskirjad dokumendis, mis sai tuntuks audiovisuaalse meedia teenuste direktiivina. Kõiki teenuseid, ka tellitavaid või mittelinearseid teenuseid, hõlmab nüüd ühine reguleeriv režiim, olenemata nende edastamiseks kasutatavast tehnoloogiast või nende vaatamise viisist. Liikmesriikidel on kõnealuse direktiivi ülevõtmiseks siseriiklikku õigusse aega 2009. aasta novembrini.

Reklaami suhtes pisut paindlikumate eeskirjade kokkuleppimine oli üsna lihtne. Üldpilt ei ole palju muutunud: reklaamile ei tohi pühendada rohkem kui 15% päevamahust ja mitte rohkem kui 12 minutit tunnis.

Rohkem vaidlusi tekitanud küsimus Euroopa Parlamendi kaotsustamismenetluse alusel toimivas töös oli see, mida teha tooteasetusega (eraettevõtted maksavad, et teatud tooted kaasataks saatesse). Nõukoguga peetud läbirääkimistel nõudis Euroopa Parlament edukalt, et uute eeskirjadega keelataks tooteasetus uudistes, päevakajasaadetes ja lastesaadetes. Parlament pooldas ideed, et tooteasetusega peaks alati kaasnema visuaalne hoiatus vaatajale, kuid seda algatust ei saat-



nud edu. Seega leiab lähitulevikus suurem osa tooteasetusest meie teleekraanidel tõenäoliselt aset eelneva hoiatuseta ⁶.

Audiovisuaalse meedia teenuste direktiivis, nagu selle eelkäijaski, sätestatakse, et lineaarsete teenuste puhul, näiteks kanalitel, mis edastavad saateid eelnevalt määratletud kava alusel, peavad suurema osa päevamahust moodustama Euroopa teosed. Neid eeskirju ei kohaldata aga mittelineaarsete teenuste suhtes, kus kasutaja otsustab, mil üht või teist

⁶ Kultuuri- ja hariduskomisjon nõudis tooteasetust, reklaami ja lapsi käsitlevat uurin-
gut, mis valmib mais 2009.

saadet vaadata. Väga keeruline on seada kvoote tellitavatele teenustele. Kuid nende osakaal vaadatud ajast üha suureneb.

Audiovisuaalse meedia teenuste direktiivis ja muudel juhtudel on Euroopa Parlament rõhutanud vajadust kaitsta alaealisi kahjuliku sisu eest. Alaealiste ja inimväärkuse kaitset käsitleva soovitusena tehtud töös kasutasid parlamendiliikmed sõnastust, mis ergutab liikmesriike looma spetsiaalse internetikoolituse noorematele koolilastele ja nende vanematele.

Õigusloomega mitteseotud töö

2007. aastal otsustas parlament väljendada oma toetust Euroopa filmile ja pani aluse iga-aastasele LUXi auhinnale, mis antakse sotsiaalküsimusi käsitlevale või Euroopa kultuuri rõhutatavale filmile. Auhinnaraha eest saab film subtiitrid kõigis 23 ELi ametlikus keeles, kaasa arvatud kuulmishäirega inimestele mõeldud versioonid. 2008. aastal andis Euroopa Parlament kõnealuse auhinna Belgiast pärit vendadele Dardenne'idele filmi eest „Le Silence de Lorna“.

Parlament töötas ka meediapluralismi kaitsmise nimel, kutsudes ELi üles rohkem tunnustama kogukondlikku meediat, mille moodustavad vabatahtlike hallatavad mittetulunduslikud meediaväljundid.

KULTUUR

Õigusloome

Praeguses koosseisus kiitis parlament heaks uue õigusakti, millega uuendatakse tegutsemiseeskirju seoses Euroopa kultuuripealinna määramisega. Seda algatust rahastatakse osaliselt programmist „Kultuur 2007“. Liikmed rõhutasid vajadust tugevdada algatuse Euroopa-mõõdet: auhinna võitjad peavad nüüdsest pühendama osa oma programmist üleeuroopalistele teemadele.

TABEL 3

Euroopa kultuuripealinnad lähitulevikus

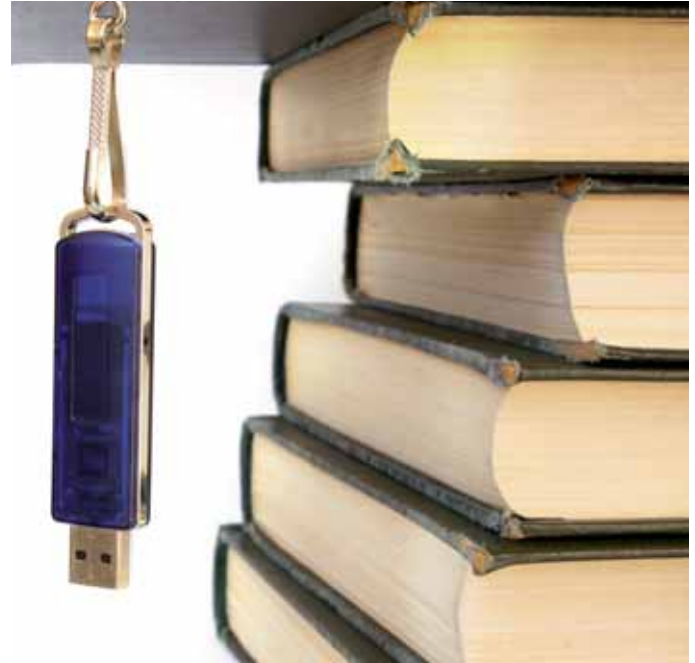
Aasta	Linnad ja/või riigid
2009	Linz (Austria), Vilnius (Leedu)
2010	Essen (Saksamaa), Istanbul (Türgi), Pécs (Ungari)
2011	Tallinn (Eesti), Turu (Soome)
2012	Guimarães (Portugal), Maribor (Sloveenia)
2013	Košice (Slovakkia), Marseille (Prantsusmaa)
Alates 2014	Teada on ainult riigid, mitte linnad (vt otsus)

Ühendus on ka 2007. aastal jõustunud Unesco 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni üks osapool. Praegu on veel vara öelda, milliseks kujuneb konventsiooni praktiline mõju ⁷, kuigi komisjon on vihjanud, et see on juba mõjutanud kolmandate riikidega sõlmitavate kaubandus- ja koostöölepingute ettevalmistamist. Euroopa Parlament toetab konventsiooni rõõmuga, sest leiab, et see kinnitab veel kord nn kultuurierandit: see tähendab, et turu- või vabakaubanduspõhimõtteid ei saa kultuurisektori suhtes alati täielikult kohaldada. Samuti toetas Euroopa Parlament konventsiooni igati oma aprillis 2006 kinnitatud, koostöömenetluse alusel koostatud raportis.

Õigusloomega mitteseotud tegevus

2004.–2009. aasta koosseisu ametiaega jääb komisjoni esimene ELi kultuuripoliitikat käsitlev teatis, mida tuntakse kultuurivaldkonna tegevuskavana. Eelkõige oli sellel sümbolne tähendus, sest dokument ise sisaldas vähe uusi aspekte, kuigi selles tehti ettepanek kohaldada avatud koordineerimise meetodit kultuurivaldkonnas ja nõukogu kiitis selle ettepaneku heaks. Oma kultuurivaldkonna tegevuskava käsitlevas resolutsioonis kutsus Euroopa Parlament komisjoni üles käivitama konkreetseid programme Euroopa kultuuripärandi säilitamiseks, seda kooskõlas asutamislepingu eesmärkidega (vt raamitud tekst lk 9).

Oma 2007. aasta omaalgatusliku raportiga avaldas Euroopa Parlament toetust Euroopa digitaalraamatukogu projektile, mis peaks raamatud, pildid ja filmid tegema mitmekeelselt



kättesaadavaks kõigile Euroopa kodanikele. Selle taga on riiklike raamatukogude ühised jõupingutused.

Parlament püüdis ka juhtida tähelepanu olemasolevatele probleemidele, kiites heaks ELi algatustega mitteseotud omaalgatuslikke raporteid. Nende üheks teemaks on maksu- ja sotsiaalkindlustusprobleemid, millega puutuvad kokku välismaal töötavad kunstnikud. Näiteks kunstnikel, kes töötavad tavaliselt lühikese ajavahemiku jooksul mitmes liikmesriigis, on sageli probleeme piisava vanaduspensioni saamisega oma karjääri lõpus. Parlament kiitis 2007. aasta juunis heaks raporti, milles nõuti ELilt sellistele probleemidele kohaseid lahendusi, ja nõukogu leppis kokku kultuurivaldkonna tegevuskavas, mis

⁷ Kultuuri- ja hariduskomisjon palus sel teemal uuringut ja see peaks valmima 2010. aasta alguses.

sisaldab eesmärki parandada liikuvaid kunstnikke käsitlevaid regulatiivseid tingimusi. Euroopa Parlament toetas ka kunstnike liikuvuse pilootprojekti, suunates 1,5 miljonit eurot ELi eelarvesse välismaal töötavate kunstnike õpinguteks, ühistegevuseks ja õigusliku raamistiku heade tavade vahetamiseks.

Teises omaalgatuslikus raportis pooldas Euroopa Parlament ideed tagada suurem toetus kultuuritööstusele, nõudes eriprogrammi selle toetuseks ja muude meetmete hulgas ka vähendatud käibemaksumäära kultuuritööstuste tegevusele. Ülevaate kultuurisektori tähtsusest ELi üldises tööhõives saab tabelist 6 allpool.

2008. aasta oli Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta. Euroopa Parlamendi panus sellesse koosnes suures osas silmapaistvatele kultuuri- ja usujuhtidele esitatud kutsetest ja nendega peetud aruteludest.



MITMEKEELSUS

Õigusloomega mitteseotud tegevus

Nagu muudes hariduspoliitika valdkondades, on Euroopa Komisjon ka mitmekeelsuse vallas viimastel aastatel püüdnud kehtestada võrdlustasemed, et hõlbustada liikmesriikidevahelist võrdlust. Euroopa Parlament on selliseid püüdlusi toetanud, iseäranis Euroopa keeleoskuse näitaja loomist käsitlevas omaalgatuslikus raportis. Selle näitaja olemasolu nõudis 2002. aastal Barcelonas kokku tulnud Euroopa Ülemkogu, et ELi kodanike keeleoskustest oleks võimalik saada parem ülevaade ühise testisüsteemi abil. 2006. aasta aprillis valminud raportis kutsus parlament üles lisama rohkem keeli kõnealusesse süsteemi, mis algselt hõlmas viit kõige laialdasemalt õpetatavat ELi keelt (inglise, prantsuse, saksa, hispaania ja itaalia keel).

Nii selles kui ka muudes õigusloomega mitteseotud raportites on Euroopa Parlament avaldanud toetust ELi mitmekeelsuspoliitika põhielementidele, kaasa arvatud põhimõttele „emakeel pluss kaks keelt”, mille kohaselt peaksid koolilapsed õppima kahte võõrkeelt. Nii see praegu ka enamikus liikmesriikides on, kuid kahjuks mitte veel kõigis.

KOMMUNIKATSIOONIPOLIITIKA

Õigusloomega mitteseotud tegevus

Euroopa Parlament kutsus oma 2006. aasta novembris kinnitatud raportis Euroopa kommunikatsioonipoliitikat käsitleva komisjoni valge raamatu kohta üles tegema suuremaid pingutusi töö detsentraliseerimiseks, investeerides rohkem suhtlusesse üldsusega riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, ning Euroopa algatustele ja programmidele ligipääsu lihtsustamiseks. See oli kooskõlas komisjoni enda sooviga edendada kohalikku suhtlust.

Mõlemad institutsioonid leppisid ka kokku vajaduses võtta vastu ühine lähenemisviis kommunikatsioonipoliitikale, mis on iseäranis oluline, sest suurema osa kodanike jaoks on EL üks üksus, institutsioone ei eristata.

Oktoobris 2008 vormistati ühised seisukohad kokkuleppes „Partnerlus Euroopa asjadest teavitamisel” ning sellele kirjutasiid alla nõukogu, komisjon ja parlament. Kõnealuses dokumendis otsustasid ELi kolm põhiinstitutsiooni määrata igal aastal kindlaks teatav arv ühiseid teabevahetuslaseid prioriteete.

SPORT

Õigusloomega mitteseotud tegevus

Mais 2008 käsitles parlament komisjoni kõigi aegade esimest sporti käsitlevat valget raamatut ja sellega seonduvat parun de Coubertini tegevuskava. Euroopa Parlamendi omaalgatuslikus raportis üldiselt toetati nende sisu, kaasa arvatud tähelepanu, mida pöörati dopinguvastase võitluse edendamisele, lotovõitude õiglasemale jaotamisele ja toetusele UEFA reeglile seoses koduklubis kasvatatud mängijaga. Parlament palus siiski komisjonil koostada selgemad juhised selle kohta, kuidas kohaldada ELi eeskirju spordi valdkonnas.

Teises omaalgatuslikus raportis väljendasid parlamendiliikmed muret spordi rolli vähenemise pärast hariduses. Raportis soovitati, et lastel võiks olla vähemalt kolm kehalise kasvatusetundi nädalas, et valmistada neid ette tervislikuks eluviisiks ja võidelda rasvumuse üha kiirema leviku vastu noorte hulgas.

Parlament väljendas ka muret professionaalse jalgpalli olukorra pärast, seda 2007. aastal heakskiidetud omaalgatuslikus raportis, milles rõhutati, et jalgpalli juhtimisorganid ja poliitilised asutused peaksid ühiselt võitlema negatiivsete arengute vastu, nagu seda on ülemäärane kaubanduslikkus ja ebaõiglane konkurents, mis on hakanud mängu iseloomustama.



Mida saab praegu öelda kultuuri- ja hariduskomisjoni töö kohta parlamendi ametiajal 2009–2014?

PROGRAMMID

Nagu ametiajal 2004–2009, peavad liikmesriigid ja ühenduse kolm põhiinstitutsiooni ka nüüd arutlema uue mitmeaastase raameelarve üle. On tõenäoline, et nimetatud arutelu jõuab lõpule 2011. aasta lõpus või 2012. aasta alguses.

Pärast seda tuleb kultuuri- ja hariduskomisjonil kaasotsustamismenetluse kaudu kaaluda järeלטulijaid mõnele või kõigile käesolevas juhendis nimetatud programmidele. Euroopa Parlament pöörab nendele kõrgetasemelistele programmidele jätkuvalt suurt tähelepanu.

Liikuvus ja programmid

Inimeste, eriti noorte liikuvuse valdkondadevaheline küsimus, mis on juba praegu ELi programmides ja poliitikavaldkondades tähtsal kohal, võib lähitulevikus muutuda veelgi olulisemaks. Hiljutised uuringud on näidanud, et ELi-sisene liikuvus, mida toetatakse otse ühenduse eelarvest, on jätkuvalt tagasihoidlik. Näiteks ainult umbes 4% üliõpilastest osaleb Erasmuse programmis⁸. Oluline on aidata ka teistel noortel peale üliõpilaste välismaal õppida, end koolitada ja töötada.

Võttes aga arvesse ELi kultuuri ja hariduse valdkonna tagasihoidlikku eelarvet, on keeruline öelda, kuidas neid näitajaid suurendada saaks, kui just ei suurene rahastamine riigi ja piirkondlikul tasandil.

Selles kontekstis tasub mainida komisjoni plaani avaldada 2009. aasta juunis noorte piiriülest liikuvust edendavaid uusi lähenemisviise käsitlev roheline raamat.

⁸ Ajakirja *Le Courrier International* andmetel, märts 2009.

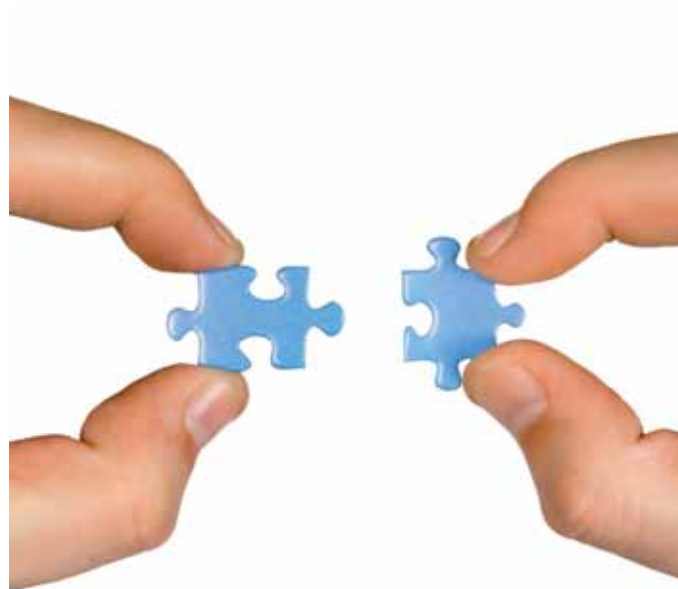
Innovatsioon

Veel üks valdkondadevaheline küsimus, mille osas kultuuri- ja hariduskomisjon huvi on üles näidanud, on innovatsioon, mis on ka päevakorraline teema, kuna 2009 on Euroopa loovuse ja innovatsiooni aasta. Komisjon peaks juunis avaldama teatise uuendatud Lissaboni strateegia innovatsioonipoliitika kohta.

HARIDUS

Teatis ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö kohta, mille komisjon avaldas 1. aprillil 2009, tekitab kohe huvi ja see on tihedalt seotud innovatsioonialase aruteluga. Teatises keskendutakse sellele, kuidas ülikoolid ja erasektor saaksid tugevdada oma suhteid, et parandada hariduse kvaliteeti, abistada ettevõtlust ja saavutada majanduslikku kasu ühiskonnale kui tervikule.

Praegu hindab ja korraldab EL ümber oma koostööd hariduse valdkonnas. See käib käsikäes Lissaboni strateegia, sealhulgas ka selle haridusalase sisu üldise läbivaatamisega pärast 10 aasta möödumist. Komisjoni poolt detsembris 2008 avaldatud ja uusi ideid sisaldav teatis Euroopa haridus- ja koolituselase koostöö uuendatud strateegilise raamistiku kohta on käivitanud arutelu, millesse ka parlamenti oodatakse oma osa andma. Eeldatakse, et nõukogu ja komisjon võtavad novembris 2009 vastu ühise raporti projekti edusammude kohta tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010” rakendamisel.



Nagu juba eespool osutatud, võib uurimise alla sattuda liikuvuse ulatuslik küsimus ja iseäranis Euroopa võrdlustasemete toimimine. Algatused, nagu Euroopa kvalifikatsiooniraamistik, on üsna hiljutised ja võtab aega, enne kui need tulemusi hakkavad andma. Bologna protsessi 10. aastapäev 2009. aastal innustab juba praegu hindama selle mõju ning see moodustab osa samast arutelust. Tahapoole jäävad püüdlused edendada ühiseid kvaliteedi tagamise mehhanisme, mis suudavad suurendada liikmesriikide usaldust üksteise õppekavade vastu.

NOORED

2009. aasta aprilli lõppu kavandatud teatise avaldamisega uuendatud Euroopa strateegia „Investeeringud noortesse“ kohta saab alguse ELi noorsoopoliitika, kaasa arvatud selle valdkonna avatud koordineerimise meetodi läbivaatamine. Ka parlamenti oodatakse selles arutelus oma seisukohta avaldama. Poliitikaosakond hoolitseb sel teemal välisuuringu koostamise eest, toetudes juba avaldatud uuringuaruandele.

ELi institutsioonid rõhutasid hiljuti vajadust luua noortele rohkem võimalusi vabatahtliku töö tegemiseks väljaspool nende koduliikmesriiki. Novembris 2008 võttis nõukogu vastu soovitus noorte vabatahtlike piiriülese liikuvuse kohta.

AUDIOVISUAALPOLIITIKA

Kultuuri- ja hariduskomisjon ei pea parlamendi järgmisel ametiajal audiovisuaalse meedia teenuste direktiivi muutma. Selle kohaldamine uute eeskirjade alusel jääb aga tõenäoliselt poliitilist huvi äratavaks teemaks, eriti seetõttu, et komisjon on 2011. aasta detsembriks kohustatud avaldama rakendamist käsitleva raportit.

Ka on asjakohane soovitus meediaalase kirjaoskuse kohta digitaalses keskkonnas, mille komisjon peaks avaldama juunis 2009. Parlament on juba oma 2008. aasta detsembris vastu võetud omaalgatuslikus raportis mõista andnud, et oluline on arendada inimeste võimet mõista ja suhelda massiteabevahenditega, seda eriti koolis käimise ajal.



Eeldatakse, et komisjon avaldab teise teatise – algselt kavandatud soovitusel –, mis sisaldab ideid loomingulise sisu levitamiseks ELis, enamjaolt internetis, eriti digitaalsete õiguste majandamisega seonduvate keeruliste küsimustega tegelemiseks, ühenduseüleste või mitme territooriumi üleste õiguste litsentsimiseks ning eraviisilist kopeerimist kompenseerivateks mehhanismideks. Siin ei pruugi kultuuri- ja hariduskomisjon olla juhtiv komisjon.



Samasugused on lood ka ringhäälinguteatisega, milles visandatakse, kuidas komisjon kavatab tulevikus tegelda riiklikele ringhäälinguorganisatsioonidele osutatava riigiabi küsimusega. Komisjon avaldas 2008. aasta novembris 2001. aasta ringhäälinguteatise muudetud versiooni kavandi. Kultuurikomisjon korraldas seejärel 2009. aasta märtsi alguses kuulamise riiklike ringhäälinguorganisatsioonide tulevase rolli kohta. Nüüd eeldatakse, et komisjon avaldab muudetud ringhäälinguteatise lõpliku versiooni 2009. aasta teisel poolaastal. See ei ole muidugi uus seadus, vaid juhend kõigile asjaosalistele selle kohta, kuidas komisjon kavatab teostada oma kehtivaid riigiabiga seonduvaid volitusi riiklike ringhäälinguorganisatsioonide osas, eriti seoses uutesse massiteabevahenditesse investeerimisega.

KULTUUR

Novembris 2008 palus nõukogu komisjonil koostada ettepaneku Euroopa kultuuripärandi märgise ELi algatuseks muutmiseks. Nimetatud algatus, mis käivitati 2007. aastal valitsustevahelise kavana, soovib arendada Euroopa ühist ajalootunnetust konkreetsetes paikades. Seega täiendab see Unesco hästi tuntud ülemaailmset huvi pakkuvate paikade liigitust. Komisjoni sõnul on Euroopa kultuuripärandi märgis antud juba 60 paigale.

Komisjon teostab praegu selle algatuse küsimuses veebipõhist konsultatsiooni, mis kestab 15. maini 2009. Samuti viib komisjon läbi mõjuhindamise. Seega võib õigusakti ettepanekut oodata 2010. aasta kevadel.

Nagu eespool on mainitud, jääb Unesco konventsioon tõenäoliselt ka lähitulevikus aktuaalseks teemaks, kui võtta arvesse, et selle mõju hakkab ilmema alles järk-järgult. Kultuuri- ja hariduskomisjoni liikmeid kutsutakse üles silma peal hoidma artikli 151 lõike 4 kohaldamisel ning tegemist on aegumatu ülesandega.

SPORT

Nagu oleme näinud, on EL juba vastu võtnud spordi tegevuskava, mis hõlmab selliseid teemasid nagu üleeuroopalise dopinguvastase võitluse rahastamine. Eeldatakse, et komisjon laiendab seda lapsekingades olevat poliitikat lähitulevikus ja teeb ettepaneku kõikehõlmava ühenduse programmi koostamiseks spordi valdkonnas. Seda aga ei juhtu enne, kui jõustub Lissaboni leping.





MIS ON POLIITIKAOSAKOND?

Poliitikaosakonnad on teadusüksused, mis pakuvad kas parlamendisest või -välist (pakkumise teel) eksperthinnangut. Praegu on kokku viis poliitikaosakonda (PO), mis katavad Euroopa Parlamendi komisjonide ja muude organite kõik vastutusalad. Need on jaotatud järgmiselt: majandus- ja teaduspoliitika (PO A), struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika (PO B), kodanike õigused ja põhiseadusküsimused (PO C), eelarveküsimused (PO Budg) ja välispoliitika (PO Expo).

SISEMINE VÕI VÄLINE EKSPERTHINNANG: MIS VAHE NEIL ON?

Ekspert hinnangu võib saada asutusesiseselt või -väliselt. Kui parlamendikomisjon esitab eksperthinnangu taotluse, uurib vastav poliitikaosakond, kas neil on võimalik seda parlamendiselt teostada. Osa esitatud uuringutest kirjutavad seega poliitikaosakonna töötajad. Kui see ei ole võimalik, korraldatakse pakkumismenetlus. Olenevalt soovitud teemadest ja seonduvast eelarvest erinevad need menetlused pikkuse ja keerukuse poolest.

MIDA POLIITIKAOSAKONNAD TOODAVAD?

- Teated (asutusesisesed ja -välised).
- Uuringud (asutusevälised).
- Euroopa Komisjoni mõjuhindangu hindamine (asutusesisesed ja -välised).
- Töökojad (asutusevälised).
- Teabelehed (asutusesisesed).

KUIDAS TAOTLUS ESITATAKSE?

Parlamendiorgan esitab taotluse oma poliitilistele prioriteetidele tuginedes kirjalikult asjaomasele poliitikaosakonnale. Eriti välise eksperthinnangu puhul peab otsus tuginema komisjoni koordinaatorite otsusel.

MILLINE EELARVE ON KÄTTESAADAV?

Iga-aastane eelarve, mille suurus varieerub olenevalt komisjoni kuuluvate parlamendiliikmete arvust, eraldatakse kõigile alalistele komisjonidele, allkomisjonidele, uurimiskomisjonidele ja ajutistele komisjonidele. Neil on õigus eelarvet kasutada välisuuringute tellimiseks.

KUI PIKAD ON KESKMISELT TÄHTAJAD?

Teadete esitamise tähtajad olenevad aruande pikkusest ja keerukusest. Tavaline tähtaeg on 3–6 nädalat. Uuringute tähtajad olenevad teema keerukusest ja eelarvest, kuna viimane määrab järgitava menetluse. Välise eksperthinnangu puhul oleks tähtaja mõistlik pikkus 6–12 kuud. Konkreetse taotluse täpse tähtaja prognoosimiseks võtke ühendust poliitikaosakonnaga.

KUST LEIDA POLIITIKAOSAKONNA DOKUMENTE?

Kõik poliitikaosakonna dokumendid on üldsusele kättesaadavad internetis ja raamatukogus, välja arvatud mõned konfidentsiaalsed dokumendid.

Internet:

www.europarl.europa.eu/studies

Intranet:

<http://www.europarl.ep.ec>

IPOLnet → Directorate B → Policy Department B

Teabelehed:

<http://www.europarl.europa.eu/factsheets>

Uuringute ja märkuste paberkoopiaid saab liikmetele ja nende meeskonnale saata taotluse alusel.

KUIDAS POLIITIKAOSAKONNAGA B ÜHENDUST VÕTTA

Kui soovite saada teavet või tellida uudiskirja, kirjutage aadressil **poldep-cohesion@europarl.europa.eu**.

Kultuuri- ja hariduskomisjoni tegevusega seotud teadusuuringute küsimustes võtke ühendust aadressil:

Gonçalo Macedo

E-post: goncalo.macedo@europarl.europa.eu

Tel: +322 2841361





Poliitikaosakond B on teinud mitmeid uuringuid ja koostanud teateid komisjoni töö edendamiseks.

Valik nimetatud dokumentidest on toodud allpool. Täielik nimekiri on tutvumiseks kättesaadav meie intraneti veebilehel.

Teade Noorsoopoliitika ja ELis osalemine

Gonçalo Macedo, Euroopa Parlament, 2009. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR.

Uuring Kooliõpetajate liikuvus Euroopa Liidus

London Economics, 2008. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR.

Uuring Mitmekeelsus – poliitikaeesmärkide ja rakendamise vahel

Menon Network EEIG, 2008. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR, IT.

Uuring Euroopa film internetis – enne ja praegu

Kern European Affairs, 2008. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR, IT.

Teade Bologna protsess – liikmesriikide saavutused tänapäevani

Jackie Brown & Victoria Joukovskaia, Euroopa Parlament, 2008. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR.

Uuring Kultuuridevaheline haridus ELis

Cristina Allemann-Ghionda, Kölni Ülikool, 2008. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR.

Teade Ülevaade meediaalasest kirjaoskusest

Gonçalo Macedo, Euroopa Parlament, 2008. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR.

Uuring Õpetajahariduse sisu ja kvaliteet Euroopa Liidus

Institute of Education – University of London, 2008. Kättesaadav järgmistes keeltes: EN, DE, FR.

PEAGI TULEKUL

Lähikuudel hõlmavad sise- ja välisuuringud järgmisi teemasid:

- kunstiteoste liikuvus ELis (mai 2009);
- reklaamieeskirjad ja nende mõju uue audiovisuaalse meedia teenuste direktiivi alusel (mai 2009);
- kollektiivse esindamise organisatsioonid ja kultuuriline mitmekesisus muusikasektoris (juuni 2009);
- riikide ringhäälinguorganisatsioonidele osutatav riigiabi ja ringhäälinguteatis (juuli 2009);
- ELi muudetud noorsoopoliitika (sügis 2009);
- ülikoolide ja ettevõtete vaheline dialoog (sügis 2009);
- **Erasmuse õpilaste sotsiaalne taust (2010);**
- Unesco konventsiooni rakendamine (2010).

KASULIKUD FAKTID JA ARVUD

HARIDUS

TABEL 4
Riiklikud kulutused haridusele, % SKTst

	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005
EU-27			4,68*	5,06*	5,14*	5,06*	5,04*
Belgia				6,11	6,05	5,99	5,95
Bulgaaria	2,60	4,28	4,19	4,03	4,23	4,51	4,51
Tšehhi Vabariik	4,71	3,95	4,04	4,32	4,51	4,37	4,25
Taani	8,08	8,30	8,28	8,44	8,33	8,43	8,28
Saksamaa			4,45	4,70	4,70	4,59	4,53
Eesti	6,05	5,71	5,57	5,48	5,31	4,98	4,87
Iirimaa	5,30	4,82	4,29	4,29	4,39	4,72	4,77
Kreeka	3,09	3,48	3,71	3,55	3,58	3,84	3,98
Hispaania	4,62	4,42	4,28	4,25	4,28	4,25	4,23
Prantsusmaa	6,01	5,95	6,03	5,57	5,88	5,79	5,65
Itaalia	4,78	4,65	4,47	4,62	4,74	4,58	4,43
Küpros	4,89	5,61	5,44	6,55	7,29	6,70	6,92
Läti	5,14	5,85	5,64	5,71	5,32	5,07	5,06
Leedu	5,18	5,99	5,63	5,85	5,18	5,20	4,95
Luksemburg	4,03			3,79	3,78	3,87	3,81
Ungari	4,51	4,59	4,50	5,37	5,85	5,43	5,45
Malta		4,82	4,52	4,38	4,70	4,85	6,82
Madalmaad	5,03	4,82	4,86	4,90	5,12	5,16	5,19
Austria	5,94	5,80	5,66	5,67	5,50	5,44	5,44
Poola	4,67	5,02	4,87	5,41	5,35	5,41	5,47
Portugal	5,32	5,36	5,42	5,54	5,57	5,29	5,40
Rumeenia			2,88	3,52	3,44	3,29	3,48
Sloveenia				5,87	5,91	5,85	5,83
Slovakkia	4,53	4,53	4,15	4,31	4,30	4,19	3,85
Soome	6,99	6,26	6,08	6,21	6,41	6,42	6,31
Rootsi	7,36	7,69	7,31	7,43	7,30	7,18	6,97
Ühendkuningriik	5,10	4,77	4,64	5,20	5,34	5,25	5,45

*Eurostati hinnang.

Allikas: Eurostati näitajad hariduse rahastamise kohta.

TABEL 5

Riikide tulemuslikkus ja edusammud kõigis võrdlusvaldkondades

	Kooli pooleli jätnud	Elukestev õpe	Keskharidus	Matemaatika, loodus-teaduste ja tehnika alal lõpetanud	Vähene lugemisoskus
EU-27					
Belgia					
Bulgaaria					
Tšehhi Vabariik					
Taani					
Saksamaa					
Eesti					
Iirimaa					
Kreeka					
Hispaania					
Prantsusmaa					
Itaalia					
Küpros					
Läti					
Leedu					
Luksemburg					
Ungari					
Malta					
Madalmaad					
Austria					
Poola					
Portugal					
Rumeenia					
Sloveenia					
Slovakkia					
Soome					
Rootsi					
Ühend-kuningriik					

JUHEND TABELI LUGEMISEKS

	Üle ELi võrdlustaseme	Allpool ELi võrdlustaset
suurenev tulemuslikkus	LIIGUB ÜHA EDASI	JÕUAB JÄRELE
vähenev tulemuslikkus	KAOTAB HOOGU	JÄÄB ÜHA ROHKEM MAHA

- Kõigil riikidel on kõigil viiel võrdlustasemel oma tugevad ja nõrgad küljed ja ükski riik ei jää teistest kõigis valdkondades maha. Ükski riik ei ole kõigis valdkondades ülalpool võrdlustaset ja ükski riik ei liigu kõigis valdkondades üha eest ära.
- Poola tulemuslikkuse näitaja on ELi võrdlustasemest ülalpool ja ta teeb jätkuvaid edusamme neljas valdkonnas viiest ning Austria, Taanil, Soomel, Sloveenial ja Rootsil on samasugune tulemuslikkuse tase ja jätkuvad edusammud kolmes valdkonnas.

TABEL 6

Kultuurialase tööhõive osakaal kogutööhõivest 2005. aastal (tuhandetes)

Tööhõive

	Kultuurialane	Kokku	Kultuurialase % kogutööhõivest
EU-27	4 940,3	208 945	2,4
BE	88,4	4 212	2,1
BG	53,4	3 008	1,8
CZ	93,7	4 739	2,0
DK	82,4	2 737	3,0
DE	1 003,9	36 179	2,8
EE	19,2	609	3,2
IE	47,9	1 929	2,5
EL	92,4	4 382	2,1
ES	389,8	18 893	2,1
FR	487,9	24 312	2,0
IT	464,4	22 650	2,1
CY	7,8	348	2,2
LV	27,5	1 028	2,7
LT	36,3	1 453	2,5
LU	3,5	193	1,8
HU	79,8	3 891	2,1
MT	3,4	148	2,3
NL	305,8	8 112	3,8
AT	88,6	3 754	2,4
PL	231,3	13 947	1,7
PT	69,8	5 132	1,4
RO	97,8	9 298	1,1
SI	22,2	947	2,3
SK	40,3	2 196	1,8
FI	79,3	2 418	3,3
SE	153,5	4 357	3,5
UK	870,0	28 072	3,1

Andmed 2007. aasta märtsi seisuga.
Allikas: Eurostat, ELi tööjõu-uuring.

TABEL 7

Kahte võõrkeelt õppivate õpilaste % ISCEDi taseme järgi

	ISCEDi 2. tasemel (GEN) olevate õpilaste %, kes õpivad kahte võõrkeelt, 2006	ISCEDi 3. tasemel (GEN) olevate õpilaste %, kes õpivad kahte võõrkeelt, 2006	ISCEDi 3. tasemel (kutseõppe- eelne õpe ja kutseõpe) olevate õpilaste %, kes õpivad kahte võõrkeelt, 2006
EU-27	52,3	50,1	27,8
Belgia	28,6	59,9	41,5
Belgia prantsuse kogukond	0,5	73,4	19,7
Belgia flaami kogu- kond	47,9	45,6	55,8
Bulgaaria	27,6	77,4	47,5
Tšehhi Vabariik	9,6	96,9	28,6
Taani	97,2	74,6	–
Saksamaa	:	:	:
Eesti	67,1*	34,1*	83,9*
Iirimaa	11,3	7,6	2,8
Kreeka	95,0	6,9	1,0
Hispaania	40,4	27,3	2,7
Prantsusmaa	50,7	83,2	10,2
Itaalia	71,9	18,5	34,7
Küpros	:	:	:
Läti	62,1	63,7*	:
Leedu	78,8	52,0	12,2
Luksemburg	47,2	9,1	19,3
Ungari	:	:	:
Malta	77,5	18,5	–
Madalmaad	32,7	43,7	:
Austria	9,1*	63,7*	25,1*
Poola	:	:	:
Portugal	95,4	9,2	17,1
Rumeenia	96,0	88,3	37,0
Sloveenia	34,1	92,5	35,3
Slovakkia	15,7	97,3	32,5
Soome	76,0	40,1	:
Rootsi	71,0	71,8	9,9
Ühendkuningriik	6,2	1,6	:
Horvaatia	:	84,1	15,8
Norra	:	:	:

*Eurostati arvutused.
Allikas: Eurostat.



Järgnevalt on ära toodud asjakohaste teabeallikate nimekiri:

EUROOPA PARLAMENT

Kultuuri- ja hariduskomisjon:

<http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/homeCom.do?language=EN&body=CULT>

Õigusloome andmebaas:

<http://www.europarl.europa.eu/oel/>

Raamatukogu:

<http://www.library.ep.ec/library-app/services/home.action?pid=01>

Teabelehed Euroopa Liidu kohta:

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/expert/displayFtu.do?language=EN&id=73&ftuld=theme.html>

EUROOPA INSTITUTSIOONID

Euroopa Liidu Nõukogu:

<http://consilium.europa.eu/>

Euroopa Komisjoni hariduse ja kultuuri peadirektoraat:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.html

Euroopa Komisjoni infoühiskonna ja meedia peadirektoraat:

http://ec.europa.eu/dgs/information_society/index_en.htm

Regioonide Komitee:

www.cor.europa.eu/pages/HomeTemplate.aspx

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee:

http://www.eesc.europa.eu/index_en.asp

TEATIS

Euroopa Parlament

Praktiline Juhend — Kultuur ja haridus

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009 — 53 lk — 21 x 21 cm

ISBN 978-92-823-2744-9

Doi: 10.2861/34824

Euroopa Liidu väljaannete tellimine

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- raamatukauplustes, esitades pealkirja, väljaandja ja/või ISBNi numbri;
- võtke otse ühendust meie müügiesindajatega;
- kontaktandmed leiate veebilehelt <http://bookshop.europa.eu> või saatke faks numbrile +352 2929-42758.

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Komisjoni esindustes ja delegatsioonides;
kontaktandmed leiate veebilehelt <http://ec.europa.eu> või saatke faks numbrile +352 2929-42758.

Roll

poliitikaosakonnad on uurimisüksused, mis jagavad spetsialistide nõuandeid parlamendikomisjonidele, parlamentidevahelistele delegatsioonidele ja teistele parlamendi organitele.

Poliitikavaldkonnad

Põllumajandus ja maaelu areng
Kultuur ja haridus
Kalandus
Regionaalareng
Transport ja turism

Dokumendid

külastage Euroopa Parlamendi veebilehte
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

FOTO ALLIKAS: iStock International Inc., Photodisk, Phovoir



Väljaannete talitus

ISBN 978-92-823-2744-9

